

Investeringsprofil

Overordnet
aktivafordelingDetaljert
fordelingPorte-
følje

OBLIGASJONER

En obligasjon er et gjeldsbrev der utsteder (låntaker) forplikter seg til å betale renter og avdrag til eieren av gjeldsbrevet over en bestemt periode. Renten kan være fast eller variabel. Avkastningen fra en obligasjon består av renter, som beregnes ut fra obligasjonens pålydende, og kursgevinst/kurstap.

Verdien av en obligasjon vil typisk være avhengig av markedsrenten. Hvis markedsrenten stiger, faller kursen, alt etter hvor kursfølsom obligasjonen er.

AVKASTNING

Obligasjoner med lav utstederrisiko (se nedenfor) utgjør gjerne den verdistabile delen av en investeringsportefølje. Til gjengjeld er den forventede avkastningen på slike obligasjoner forholdsvis lav.

RISIKO

Når det investeres i obligasjoner, er det fem overordnede typer risiko:

- Renterisiko - Dersom markedsrentene stiger vil obligasjonsverdien normalt falle
- Utstederrisiko - Sannsynligheten for at obligasjonsutstederen misligholder sine forpliktelser til investoren
- Valutarisiko - For verdipapirer notert i utenlandsk valuta vil verdien, målt i norske kroner, falle dersom den utenlandske valutaen svekkes
- Likviditetsrisiko - Faren for ikke å få omsatt obligasjonen
- Fremtidsutsikter - Generell usikkerhet kan påvirke investorenes risikovilje slik at avkastningskravet øker for en gitt kredittrisiko. Finanskrisen i 2008 er et eksempel på slik usikkerhet.

Hvor mye obligasjonskursen svinger i forhold til endringer av markedsrenten vil være avhengig av varigheten av obligasjonens rentemessige løpetid. En obligasjon med fast rente i hele løpetiden vil være mer følsom for endringer i markedsrenten enn en obligasjon der renten endres i forhold til markedsrenten i obligasjonens løpetid.

Endringer i markedets oppfatning av fremtidsutsiktene og den generelle utstederrisikoen kan gi betydelige kurssvingninger for obligasjoner med utstederrisiko.

Statsobligasjoner

Obligasjoner utstedt av stater gir som regel sikre rente- og avdragsbetalinger. Norske statsobligasjoner er blant de sikreste obligasjonsinvesteringene. I obligasjonens

løpetid vil likevel også norske statsobligasjoner være utsatt for kurssvingninger som følge av endringer i markedrenten. I kjølvannet av finanskrisen i 2008 viste obligasjoner utstedt av stater med svakere økonomi store kursfall som følge av usikkerhet i forhold til statenes betalingsevne.

Obligasjoner med fortrinnsrett

Disse obligasjonene er underlagt særlige regler. Obligasjoner med fortrinnsrett gir obligasjonseieren fortrinnsrett i utsteders sikkerhetsmasse, og regnes for å være blant de sikreste obligasjonene, etter norske statsobligasjoner.

Virksomhets/kredittobligasjoner

Store virksomheter kan utstede obligasjoner når de har behov for å låne penger. Obligasjoner utstedt av virksomheter gir vanligvis høyere rentebetalinger enn statsobligasjoner, fordi utstederrisikoen er høyere. Utstederrisikoen kan være ulik selskapene imellom, og den kan endres i obligasjonenes løpetid. Markedets vurdering av utstederrisikoen kan også påvirkes av endringer i fremtidsutsiktene. Selv om utsteder betaler renter og avdrag som avtalt, kan det i løpetiden forekomme store kurssvingninger som følge av at virksomheten får økonomiske problemer, eller fordi fremtidsutsiktene forringes.

Valuta

Obligasjoner som er utstedt i fremmed valuta gir valutarisiko. Endringer i valutakursen vil påvirke verdien av rente og avdragsbetalingene fra obligasjonene målt i lokal valuta.

Kredittvurdering

Noen obligasjoner vurderes av ratingbyråer for å synliggjøre den enkelte obligasjons kvalitet og risiko. Standard & Poors, Moody's og Fitch er tre uavhengige byråer som utarbeider slike vurderinger.

Vurderingene er løpende og kan endres. Vurderingene består av bokstavkoder som gir uttrykk for byråets vurdering av virksomhetens evne til å betale renter og avdrag på obligasjonen.

Overordnet deles obligasjoner inn i to primærgrupper. De "sikreste" obligasjonene betegnes som Investment Grade, og de mindre sikre obligasjoner betegnes som "speculative grade", eller i daglig tale High Yield eller høyrenteobligasjoner.

LIKVIDITETSRISIKO

Obligasjoner utstedt av den norske stat eller norske kommuner har under normale omstendigheter god likviditet og løpende prisfastsettelse i markedet.

For en del kredittobligasjoner er likviditeten god, med løpende prisfastsettelse i markedet under normale omstendigheter. Det finnes også en del kredittobligasjoner som har dårligere markedslikviditet, og som ikke har løpende prisfastsettelse.

Dersom utsteder kommer i økonomiske vanskeligheter, eller markedet rammes av finansiell krise kan dette svekke likviditeten også for obligasjoner som har god likviditet under normale omstendigheter. Dette kan medføre at obligasjonseier må eie obligasjonen til forfall.

VERDIPAPIRFOND

Investeringer i obligasjoner gjennom verdipapirfond har mange av de samme egenskapene som ved kjøp av enkeltobligasjoner, men normalt med en bedre risikospredning, samt løpende forvaltning av investeringen fra dedikerte forvaltere.

INVESTORS ANSVAR

Hvordan en investeringsportefølje settes sammen er avhengig av blant annet risikoviljen og tidshorizonten til den enkelte investor. Hvis du er usikker på din porteføljes sammensetning, eller elementer i porteføljen, er det viktig at du ber om mer informasjon.